

Dobri vojak Švejk

JAROSLAV HAŠEK

Besedilo o dobrem vojaku Švejku govori starejšem človeku, ki živi v pragi in se preživlja s preprodajo mešancev, s ponarejenimi rodovniki. Kljub temu, da so ga pred leti oznanili za bebca in ga posledično temu razrešili služenja vojaškega roka, je med prvo svetovno vojno spet postal vojak.

Njegov pohod se je začel v krčmi, kjer so v tistih časih ko je divjala vojna čakali policaji v civilu, da bi katera od strank povedala kako kritiko o takratni politiki in bi jo lahko pridržali. To usodno kritiko je izjavil tudi Švejk in s tem končal na policijskem ravnateljstvu. Iz ravnateljstva so ga poslali k sodnim zdravnikom, ti so ga poslali v umobolnico, iz umobolnice pa so ga poslali policijskemu komisarjatu, ki je oddal odločbo, da je z njim vse v redu in mora v roku tedna dni v vojsko. Po prihodu v vojsko so ga označili za simulanta saj je imel revmo in se ni mogel gibati, v vojni je pa pač tako, da je vsak s prirojeno ali kako drugo boleznijo simulant. Tako je Švejk končal v garnizijskem arestu. Ko so ga spustili so ga dodelili kot pomočniku vojaškemu duhovniku Ottu. Ta pa je rad kartal in ko je nekega večera zakartal vse, je zakartal tudi Švejka. Tako je Švejk postal pomočnik nadporočnika Lukaša in prišel tudi uradno v vojno.

Lukaš je zgodaj prepoznal, da je Švejk bebec. Nekoč ko sta se skupaj peljala proti enaindvajseti marškompaniji s katero bi se morala boriti, je Švejk zamenjal vlak. Medtem ko je Lukaš pot nadeljeval po železnici, se je na naslednji postaji Švejk odločil, da jo bo nadaljeval peš. Na eni od njegovih postojank so ga imeli za ruskega vohuna, zato so ga vrgli v zaporu. Po pobegu iz zapora je čez čas le prišel do Češke Budjeovice, kjer se je zbrala cela marškompanija in kjer je našel nadporočnika Lukaša. Tu so jih vkrcali na vlak in odpeljali proti cilju: ruski fronti. V vlaku je spoznal veliko prijetnih in neprijetnih ljudi kot na primer: požrešnega vojaka Balouna, narednika Vaneka, poročnika Duba, enoletnega prostovoljca Mareka, kadeta Binglerja...

Med to vožnjo se je Švejku pripetila mala nerodnost v vasici Sanok kop je mogel iz vasi na izvidnico v notranjost. Tam se je neki ruski vojak kopal v ribniku. Ko je zagledal Švejka je pobegnil gol v gozd. Švejk si je iz radovednosti nadel rusko uniformo, da bi izvedel kakšen izgleda v njej, a so ga po tem obkolili Madžarski vojaki. Tako je Švejk postal ruski ujetnik dokler ni enaindvajseta marškompanija poslala telegram, da je Švejk Češki vojak in naj ga spustijo, ter pošljejo po vlaku nazaj. Tu, ko se vrne iz ujetništva, pa se skupaj s smrtjo Jaroslava Haška 3. januarja 1923 konča tudi zgodba o dobrem vojaku Švejku.

Švejka so Madžari ujeli in imeli za ruskega ujetnika ,ker si je nadel rusko uniformo. Vrgli so ga med ostale ruske ujetnike, ki so jih imeli in vprašali, če kdo zna Češko ali Madžarsko. Seveda se je javil le Švejk. Ukazali so mu naj izbere imena še ostalih in zaradi neznanja ruščine si jih je pač izmislil. Da pa bi bilo vse še huje so Madžari izvedeli, da je Čeh. Ko je Švejk to izvedel se je razveselil saj je mislil, da so končno dojeli kar jim hoče dopovedati (da je vse pomota). Vendar mu Madžari niso verjeli in so ga obtožili za izdajalca ter na vešala. Nazadnje ga je vendarle rešil telegram iz enaindvajsete marškompanije, da gre res za pomoto.

Pri knjigi me je prevzel že naslov. Težko si predstavljam sredi vojne vihre dobrega vojaka. Čeprav se zgodba niti enkrat ne dogaja na fronti, v ofenzivi ali kaj podobnega, se mi zdi da je Švejk daleč od dobrega ali mirnega človeka. Kljub temu, da velja roman za komičnega, mi ni deloval preveč komičen. Bilo je nekaj situacij, ki spravijo človeka v smeh, drugače pa je glavno sporočilo te trilogije pokazati vedenje različnih ljudi z različnimi čini v vojni saj je nadzorno prikazano kričanje in psovanje nadrejenih na podrejene. Verjetno pa je ravno s tem hotel Hašek vzbuditi pozornost, ko je vsaj na tem področju pretiraval.

24.4.1883

Jaroslav Hašek

V Pragi se je rodil češki pisatelj Jaroslav Hašek. Pisal je predvsem satirične romane in humoreske, ki so v bistvu kritika malomeščanstva in takratne družbene ureditve. Njegovo najbolj znano delo je roman o dobrem vojaku Švejku. Hašek je umrl 3.1.1923.

